

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 7ης Μαρτίου 2013*

«Φορολογία — Φόρος προστιθεμένης αξίας — Οδηγία 77/388/ΕΟΚ — Απαλλαγή της διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων από τον φόρο — Περιεχόμενο»

Στην υπόθεση C-275/11,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesfinanzhof (Γερμανία) με απόφαση της 5ης Μαΐου 2011, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 3 Ιουνίου 2011, στο πλαίσιο της δίκης

GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH

κατά

Finanzamt Bayreuth,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, A. Borg Barthet, J.-J. Kasel, M. Safjan (εισηγητή) και M. Berger, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: V. Tourrès, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 28ης Ιουνίου 2012,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH, εκπροσωπούμενη από τον E. Schulz,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze,
- η Ελληνική Δημοκρατία, εκπροσωπούμενη από την I. Πουλή και τον Κ. Μπόσκοβιτς,
- το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, εκπροσωπούμενο από τον C. Schiltz,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την C. Soulay και τον B.-R. Killmann,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 8ης Νοεμβρίου 2012,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 49, στο εξής: έκτη οδηγία).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της GfBk Gesellschaft für Börsenkommunikation mbH (στο εξής: GfBk) και του Finanzamt Bayreuth σχετικά με την εκ μέρους του άρνηση απαλλαγής από τον φόρο προστιθέμενης αξίας (στο εξής: ΦΠΑ) της παροχής συμβουλών από την GfBk σε εταιρία επενδύσεως κεφαλαίων (στο εξής: SPC).

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

- 3 Το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', της έκτης οδηγίας ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα κράτη μέλη απαλλάσσουν, υπό τις προϋποθέσεις που ορίζουν, ώστε να εξασφαλίζεται η ορθή και απλή εφαρμογή των προβλεπομένων κατωτέρω απαλλαγών και να αποτρέπεται ενδεχόμενη φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή και κατάχρηση:

[...]

δ) τις ακόλουθες πράξεις:

[...]

 3. τις πράξεις, περιλαμβανομένης της διαπραγμάτευσης, οι οποίες αφορούν καταθέσεις, τρεχούμενους λογαριασμούς, πληρωμές, μεταφορές χρημάτων, απαιτήσεις, επιταγές και λοιπά αξιόγραφα, με εξαίρεση την είσπραξη απαιτήσεων·

[...]

 5. τις εργασίες, περιλαμβανομένης και της διαπραγμάτευσης, άλλ' εξαιρέσει της φυλάξεως και της διαχείρισεως, οι οποίες αφορούν μετοχές και μερίδια εταιρειών ή ενώσεων, ομολογίες και λοιπούς τίτλους [...].
 6. τη διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων, όπως ορίζονται από τα κράτη μέλη».

- 4 Το άρθρο 1, παράγραφοι 2 και 3, της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ L 375, σ. 3), καθορίζει τους οργανισμούς αυτούς ως εξής:

«2. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας και υπό την επιφύλαξη του άρθρου 2, ως ΟΣΕΚΑ νοούνται οι οργανισμοί:

— που μοναδικό σκοπό έχουν να επενδύσουν συλλογικά σε κινητές αξίες κεφάλαια που συγκεντρώνουν από το κοινό και των οποίων η λειτουργία βασίζεται στην αρχή της κατανομής των κινδύνων

και

— των οποίων τα μερίδια, μετά από αίτηση των κομιστών, εξαγοράζονται ή εξοφλούνται άμεσα ή έμμεσα, με στοιχεία του ενεργητικού των οργανισμών αυτών. Προς αυτές τις εξαγορές ή εξοφλήσεις εξομοιώνονται οι ενέργειες ενός ΟΣΕΚΑ που στοχεύουν στο να μην αποκλίνει αισθητά η χρηματιστηριακή τιμή των μεριδίων του από την καθαρή αξία του ενεργητικού τους.

3. Οι οργανισμοί αυτοί μπορούν, σύμφωνα με το νόμο, να λάβουν συμβατική μορφή (αμοιβαία κεφάλαια διαχειριζόμενα από εταιρία διαχείρισης) ή trust (“unit trust”) ή καταστατική μορφή (εταιρία επενδύσεων).

[...]»

- 5 Κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής, ο ΟΣΕΚΑ «προκειμένου να ασκήσει τη δραστηριότητά του, πρέπει να λάβει άδεια από τις αρχές του κράτους μέλους στο οποίο εδρεύει ο ΟΣΕΚΑ».
- 6 Οι δραστηριότητες του ΟΣΕΚΑ πρέπει, κατά το άρθρο 6 της οδηγίας αυτής, «να περιορίζονται στη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων και εταιριών επενδύσεων».
- 7 Η οδηγία 85/611 τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/107/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2002 (ΕΕ L 41, σ. 20), όσον αφορά τη ρύθμιση των εταιριών διαχείρισης και τα απλοποιημένα ενημερωτικά δελτία, και με την οδηγία 2001/108/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2002 (ΕΕ L 41, σ. 35), όσον αφορά τις επενδύσεις των ΟΣΕΚΑ.
- 8 Κατά το άρθρο 5, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, της οδηγίας 85/611, όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 2001/107, «η δραστηριότητα της διαχείρισης unit trusts/αμοιβαίων κεφαλαίων και εταιριών επενδύσεων περιλαμβάνει, για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, τις λειτουργίες που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙ, ο κατάλογος των οποίων είναι ενδεικτικός».
- 9 Το εν λόγω παράρτημα ΙΙ αναφέρει τα ακόλουθα σημεία μεταξύ των «λειτουργιών που περιλαμβάνονται στη δραστηριότητα της συλλογικής διαχείρισης χαρτοφυλακίου»:

«– Διαχείριση επενδύσεων

– Διοίκηση:

α) νομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες λογιστικής διαχείρισης του αμοιβαίου κεφαλαίου·

β) πληροφορίες πελατών·

- γ) αποτίμηση του χαρτοφυλακίου και καθορισμός της αξίας των μεριδίων, συμπεριλαμβανομένων των φορολογικών θεμάτων·
- δ) έλεγχος της τήρησης των κανονιστικών διατάξεων·
- ε) τήρηση μητρώου μεριδιούχων·
- στ) διανομή εσόδων·
- ζ) εκδόσεις μεριδίων και εξαγορές·
- η) συμβατικοί διακανονισμοί (συμπεριλαμβανομένης της αποστολής πιστοποιητικών)·
- θ) αρχείο.

– Μάρκετινγκ.»

- 10 Το άρθρο 5ζ, παράγραφος 1, της οδηγίας 85/611, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2001/107, προβλέπει τη δυνατότητα των κρατών μελών να «επιτρέπουν στις εταιρείες διαχείρισης να αναθέτουν σε τρίτους, με σκοπό την αποδοτικότερη άσκηση των δραστηριοτήτων τους» υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω ανάθεση καθηκόντων πληροί τις προϋποθέσεις των [στοιχείων] α' έως θ' του άρθρου 5ζ, παράγραφος 1.
- 11 Μεταξύ των προϋποθέσεων αυτών περιλαμβάνεται η τιθέμενη στο στοιχείο γ' της διατάξεως αυτής, κατά την οποία «όταν η εντολή αφορά τη διαχείριση επενδύσεων, μπορεί να δοθεί μόνο σε επιχειρήσεις που έχουν λάβει άδεια ή έχουν αναγνωρισθεί για τη διαχείριση κεφαλαίων και υπόκεινται σε προληπτική εποπτεία· η εντολή πρέπει να είναι σύμφωνη με τα κριτήρια κατανομής των επενδύσεων τα οποία θεσπίζουν περιοδικώς οι εταιρείες διαχείρισης».

Το γερμανικό δίκαιο

- 12 Κατά το άρθρο 4, σημείο 8, στοιχείο η', του νόμου της 26ης Νοεμβρίου 1979 περί φόρου κύκλου εργασιών (Umsatzsteuergesetz), ως ίσχυε κατά την κρίσιμη στην κύρια δίκη περίοδο 1999-2002 (στο εξής: UStG), «η διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων» απαλλάσσεται του φόρου «κατά τον νόμο περί εταιριών επενδύσεως κεφαλαίων [(Gesetz über Kapitalanlagegesellschaften (στο εξής: KAAG))].».

Η διαφορά της κύριας δίκης και το προδικαστικό ερώτημα

- 13 Η GfBk είναι εταιρία με αντικείμενο τη διάδοση χρηματιστηριακών πληροφοριών και συμβουλών, την παροχή συμβουλών περί επενδύσεων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και την εμπορία επενδύσεων κεφαλαίου.
- 14 Κατά τον Δεκέμβριο του 1999, η GfBk συνήψε σύμβαση με την SPC η οποία διαχειριζόταν, κατά τον KAAG, υπό μορφή αμοιβαίου κεφαλαίου, επενδυτικό κεφάλαιο ανοιχτό στο κοινό. Επομένως, η GfBk ανέλαβε την υποχρέωση παροχής συμβουλών στην εν λόγω SPC «κατά τη διαχείριση αμοιβαίου κεφαλαίου» και να της «απευθύνει συμβουλές κατά την πώληση και αγορά ενεργητικών περιουσιακών στοιχείων βάσει συνεχούς αναλύσεως της καταστάσεως του αμοιβαίου κεφαλαίου [...]». Η GfBk ανέλαβε επίσης την υποχρέωση να «τηρεί την αρχή της διασποράς του κινδύνου, τους νομοθετικούς επενδυτικούς περιορισμούς [...], και τους [...] επενδυτικούς όρους [...]».
- 15 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι διάδικοι συμφώνησαν ότι η GfBk θα αμειβόταν για τις συμβουλές της βάσει ποσοστού υπολογιζόμενου σε σχέση με τη μέση μηνιαία αξία του αμοιβαίου κεφαλαίου.

- 16 Σε εκτέλεση της συμβάσεως αυτής, η GfBk παρείχε στην SPC της κύριας δίκης, κατά τη διάρκεια των ετών 1999-2002, συμβουλές αγοράς και πωλήσεως κινητών αξιών μέσω τηλεφώνου, τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικών μηνυμάτων. Η εν λόγω SPC ενέτασσε τις συμβουλές αυτές στο σύστημά της εντολών αγοράς και πωλήσεως και, αφού εξακρίβωνε ότι οι συμβουλές αυτές δεν παραβίαζαν κανένα νομικό περιορισμό σε θέματα επενδύσεων εφαρμοστέο σε αμοιβαία κεφάλαια, τις εκτελούσε, συχνά εντός ολίγων λεπτών μετά την παραλαβή τους. Επομένως, μολονότι η εν λόγω SPC δεν προέβαινε σε καμία αυτοτελή επιλογή διαχειρίσεως του αμοιβαίου κεφαλαίου, διατηρούσε εξουσία λήψεως αποφάσεων και ευθύνης σε τελευταίο βαθμό. Η GfBk ελάμβανε ενημέρωση σχετικά με την εκτέλεση των συμβουλών της καθώς και ημερήσιους πίνακες για τη σύνθεση του επενδυτικού κεφαλαίου για το οποίο παρείχε συμβουλές.
- 17 Στο πλαίσιο της φορολογικής διαδικασίας περί του φόρου κύκλου εργασιών, η GfBk ζήτησε να απαλλαγούν του ΦΠΑ οι παροχές συμβουλών της προς την SPC της κύριας δίκης ως κατ' ανάθεση υπηρεσίες διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων. Το Finanzamt απέρριψε την αίτηση αυτή, κρίνοντας ότι οι παρεχόμενες από την GfBk υπηρεσίες δεν ενέπιπταν στη «διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων», κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας, και, επομένως, δεν μπορούσαν να δικαιολογήσουν την απαλλαγή αυτή.
- 18 Για να αμφισβητήσει τις αποφάσεις οι οποίες ελήφθησαν εις βάρος της, η GfBk προσέφυγε ενώπιον της δικαιοσύνης. Στο πλαίσιο της προσφυγής κατά τη διαδικασία της «Revision», την οποία άσκησε ενώπιον του, το Bundesfinanzhof αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:
- «Για την ερμηνεία της “διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων”, κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της [έκτης οδηγίας], είναι η υπηρεσία που παρέχει τρίτος διαχειριστής αμοιβαίου κεφαλαίου επαρκώς συγκεκριμένη και, συνεπώς, απαλλασσόμενη του φόρου, μόνον όταν:
- α) αυτός ασκεί διαχειριστική και όχι μόνον συμβουλευτική δραστηριότητα ή όταν
 - β) η υπηρεσία, ανάλογα με τη φύση της, διακρίνεται από άλλες υπηρεσίες λόγω μιας ιδιαιτερότητας χαρακτηριστικής για την σύμφωνα με την εν λόγω διάταξη φοροαπαλλαγή ή όταν
 - γ) ο διαχειριστής δραστηριοποιείται βάσει αναθέσεως καθηκόντων κατά το άρθρο 5ζ της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ, όπως η οδηγία αυτή έχει τροποποιηθεί;»

Επί του προδικαστικού ερωτήματος

- 19 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν και υπό ποιες προϋποθέσεις η παροχή συμβουλών για επενδύσεις κινητών αξιών εκ μέρους τρίτου σε SPC εμπίπτουν στην έννοια της «διαχειρίσεως αμοιβαίου κεφαλαίου» για τους σκοπούς της απαλλαγής του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας.
- 20 Συναφώς, υπενθυμίζεται, εκ προοιμίου, ότι οι υπηρεσίες διαχειρίσεως εκ μέρους τρίτου διαχειριστή εμπίπτουν, κατ' αρχήν, στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας, εφόσον η διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων του σημείου 6 του εν λόγω άρθρου καθορίζεται σε σχέση με τη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται και όχι βάσει του παρέχοντος την υπηρεσία ή του λήπτη αυτής (βλ., συναφώς, απόφαση της 4ης Μαΐου 2006, C-169/04, Abbey National, Συλλογή 2006, σ. I-4027, σκέψεις 66 έως 69).

- 21 Πάντως, για να χαρακτηρισθούν ως απαλλασσόμενες πράξεις κατά το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας, οι υπηρεσίες διαχειρίσεως τις οποίες παρέχει τρίτος διαχειριστής πρέπει να αποτελούν χωριστό σύνολο, εκτιμώμενο συνολικώς και να είναι συγκεκριμένες και ουσιώδεις για τη διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση *Abbey National*, σκέψεις 70 έως 72).
- 22 Στη συνέχεια, όσον αφορά πράξεις οι οποίες χαρακτηρίζουν τη δραστηριότητα των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, από το άρθρο 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/611 προκύπτει ότι οι πράξεις των ΟΣΕΚΑ συνίστανται στη συλλογική επένδυση σε κινητές αξίες των κεφαλαίων που συλλέγονται από το κοινό. Πράγματι, με τα κεφάλαια τα οποία οι συμμετέχοντες καταθέτουν αγοράζοντας εταιρικά μερίδια, οι ΟΣΕΚΑ δημιουργούν και διαχειρίζονται, για λογαριασμό των συμμετεχόντων και έναντι αμοιβής, χαρτοφυλάκια αποτελούμενα από κινητές αξίες (βλ., συναφώς, απόφαση της 21ης Οκτωβρίου 2004, C-8/03, BBL, Συλλογή 2004, σ. I-10157, σκέψη 42, προπαρατεθείσα απόφαση *Abbey National*, σκέψη 61, και απόφαση της 19ης Ιουλίου 2012, C-44/11, *Deutsche Bank*, σκέψη 32). Πέραν των καθηκόντων διαχειρίσεως χαρτοφυλακίου, συνιστούν συγκεκριμένες λειτουργίες των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων τα καθ' εαυτά καθήκοντα διοικήσεως των οργανισμών συλλογικών επενδύσεων, όπως αυτά που αναφέρονται στο παράρτημα II της οδηγίας 85/611, όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 2001/107, υπό τον τίτλο «Διοίκηση» (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση *Abbey National*, σκέψη 64).
- 23 Κατόπιν των προεκτεθέντων, για να καθορισθεί αν οι παροχές συμβουλών για επενδύσεις σε κινητές αξίες τις οποίες παρέχει τρίτος σε SPC εμπίπτουν στην έννοια της «διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων» για τους σκοπούς της απαλλαγής του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας, όπως αναφέρει ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 27 και 31 των προτάσεων του, πρέπει να εξετασθεί αν η υπηρεσία παροχής συμβουλών επενδύσεων σε κινητές αξίες εκ μέρους τρίτου έχει εγγενή σχέση με τη χαρακτηριστική δραστηριότητα μιας SPC, ούτως ώστε να έχει ως αποτέλεσμα να πληροί τις συγκεκριμένες και ουσιώδεις λειτουργίες της διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων.
- 24 Συναφώς, επισημαίνεται ότι παροχές οι οποίες συνίστανται σε συμβουλές αγοράς και πωλήσεως ενεργητικών περιουσιακών στοιχείων σε SPC έχουν εγγενή σχέση με τη χαρακτηριστική δραστηριότητά της, η οποία έγκειται, όπως υπομνήστηκε στη σκέψη 22 της παρούσας αποφάσεως, στη συλλογική επένδυση σε κινητές αξίες των κεφαλαίων που συλλέγονται από το κοινό.
- 25 Το γεγονός ότι οι υπηρεσίες παροχής συμβουλών και πληροφοριών δεν απαριθμούνται στο παράρτημα II της οδηγίας 85/611, όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 2001/107, δεν εμποδίζει την ένταξή τους στην κατηγορία των συγκεκριμένων υπηρεσιών οι οποίες εμπίπτουν στις δραστηριότητες «διαχειρίσεως» αμοιβαίων κεφαλαίων κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας, διότι το ίδιο το άρθρο 5, παράγραφος 2, της οδηγίας 85/611, όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 2001/107, τονίζει ότι ο κατάλογος του εν λόγω παραρτήματος «δεν είναι εξαντλητικός».
- 26 Επίσης το γεγονός ότι οι υπηρεσίες συμβουλών και πληροφοριών οι οποίες παρέχονται από τρίτον δεν συνεπάγονται μεταβολή της νομικής και οικονομικής καταστάσεως του κεφαλαίου δεν αποκλείει την υπαγωγή των υπηρεσιών αυτών στην έννοια της «διαχειρίσεως» αμοιβαίου κεφαλαίου, κατά το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας.
- 27 Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι, στις σκέψεις 26, 63 και 64 της προπαρατεθείσας αποφάσεως *Abbey National*, το Δικαστήριο έκρινε ότι όχι μόνο η διαχείριση επενδύσεων, συνεπαγόμενων την επιλογή και τη μεταβίβαση των ενεργητικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της διαχειρίσεως αυτής, αλλά και η παροχή υπηρεσιών διοικήσεως και λογιστικής, όπως ο υπολογισμός των εσόδων και της τιμής των μεριδίων ή μετοχών του κεφαλαίου, η αξιολόγηση των ενεργητικών περιουσιακών στοιχείων, η λογιστική, η προετοιμασία δηλώσεων για τη διανομή των εσόδων, η παροχή πληροφοριών και τεκμηριώσεων για τους περιοδικούς λογαριασμούς και τις φορολογικές δηλώσεις, τις στατιστικές και τον ΦΠΑ καθώς και η προετοιμασία των προβλέψεων για τα έσοδα

εμπίπτουν στην έννοια της «διαχειρίσεως» αμοιβαίου κεφαλαίου. Επομένως, είναι αμελητέο, όπως στην υπόθεση της κύριας δίκης, το αν αποκείται στην επίμαχη SPC να εκτελεί τις παρεχόμενες από την GfBk συμβουλές αγοράς και πωλήσεως ενεργητικών περιουσιακών στοιχείων αφού ελέγξει αν συμμορφούνται με τα όρια των επενδύσεων.

- 28 Εξάλλου, το γράμμα του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας δεν αποκλείει, κατ' αρχήν, ότι η διαχείριση των αμοιβαίων κεφαλαίων αναλύεται σε διάφορες διακριτές υπηρεσίες που μπορούν να εμπίπτουν συνεπώς στην έννοια της «διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων», κατά την εν λόγω διάταξη, και να απολαύουν της προβλεπόμενης απαλλαγής, ακόμη και αν παρέχονται από τρίτο διαχειριστή (προπαρατεθείσα απόφαση *Abbey National*, σκέψη 67), αρκεί καθεμία από τις υπηρεσίες αυτές να έχει ως αποτέλεσμα την πλήρωση των συγκεκριμένων και ουσιωδών λειτουργιών της διαχειρίσεως αμοιβαίου κεφαλαίου. Ωστόσο, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 24 της παρούσας αποφάσεως, περί αυτού πρόκειται στην περίπτωση των συμβουλών αγοράς και πωλήσεως ενεργητικών περιουσιακών στοιχείων τις οποίες παρέχει τρίτος σε SPC.
- 29 Επισημαίνεται επίσης ότι η ένταξη των υπηρεσιών παροχής συμβουλών και πληροφοριών στην κατηγορία των συγκεκριμένων υπηρεσιών που εμπίπτουν στις δραστηριότητες «διαχειρίσεως» αμοιβαίου κεφαλαίου, κατά την έννοια του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας, δεν μπορεί να προσκρούει στην αρχή της φορολογικής ουδετερότητας, για τον λόγο ότι οι υπηρεσίες συμβουλών οι οποίες παρέχονται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα τα οποία επενδύουν άμεσα τα χρήματά τους σε κινητές αξίες υπόκεινται σε ΦΠΑ.
- 30 Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι οι επενδυτές οι οποίοι επενδύουν άμεσα τα περιουσιακά τους στοιχεία σε κινητές αξίες δεν υπόκεινται στον ΦΠΑ και ο σκοπός της απαλλαγής των πράξεων οι οποίες αφορούν τη διαχείριση επενδύσεως αμοιβαίων κεφαλαίων του άρθρου 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας είναι να διευκολύνονται οι μικροί επενδυτές να επενδύουν σε τίτλους μέσω οργανισμών επενδύσεων αποκλείοντας το κόστος του ΦΠΑ, για να διασφαλίζεται η ουδετερότητα του κοινού συστήματος του ΦΠΑ ως προς την επιλογή μεταξύ της άμεσης επενδύσεως σε κινητές αξίες και της επενδύσεως μέσω οργανισμών συλλογικών επενδύσεων (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση *Abbey National*, σκέψη 62, καθώς και απόφαση της 28ης Ιουνίου 2007, C-363/05, *JP Morgan Fleming Claverhouse Investment Trust* και *The Association of Investment Trust Companies*, Συλλογή 2007, σ. I-5517, σκέψη 45).
- 31 Εξάλλου, η επιβολή ΦΠΑ σε υπηρεσίες παροχής επενδυτικών συμβουλών εκ μέρους τρίτου έχει ως αποτέλεσμα να ευνοεί τις SPC οι οποίες διαθέτουν δικούς τους συμβούλους σε θέματα επενδύσεων εις βάρος των SPC οι οποίες αποφασίζουν να προσφύγουν στις υπηρεσίες τρίτων. Ωστόσο, από την αρχή της φορολογικής ουδετερότητας προκύπτει ότι οι επιχειρηματίες πρέπει να μπορούν να επιλέγουν το οργανωτικό σχήμα το οποίο, από αυστηρά οικονομική άποψη, τους ταιριάζει καλύτερα, χωρίς να διατρέχουν τον κίνδυνο να αποκλειστούν οι πράξεις τους της προβλεπόμενης στο άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας απαλλαγής (προπαρατεθείσα απόφαση *Abbey National*, σκέψη 68).
- 32 Τέλος, το γεγονός ότι ο εξωτερικός διαχειριστής δεν ενήργησε κατ' ανάθεση σύμφωνα με το άρθρο 5ζ της οδηγίας 85/611, όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 2011/107, δεν έχει επιπτώσεις στην ένταξη των υπηρεσιών συμβουλών και πληροφοριών τις οποίες παρέχει ο εν λόγω εξωτερικός διαχειριστής στην κατηγορία των συγκεκριμένων υπηρεσιών οι οποίες εμπίπτουν στις δραστηριότητες «διαχειρίσεως» αμοιβαίου κεφαλαίου κατά το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας. Ασφαλώς, στην υπόθεση της κύριας δίκης, οι υπηρεσίες συμβουλών παρασχέθηκαν από την GfBk, ενώ η οδηγία 85/611, ως ίσχυε, δεν επέτρεπε στις εταιρίες διαχειρίσεως να αναθέτουν καθήκοντα σε τρίτους για να διεξαγάγουν αποτελεσματικότερα τις δραστηριότητές τους. Πάντως, από πάγια νομολογία, προκύπτει ότι η διαφοροποίηση μεταξύ θεμιτών και αθεμιτών συναλλαγών, σε θέματα επιβολής ΦΠΑ, προσκρούει στην αρχή της φορολογικής ουδετερότητας (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998, C-283/95, *Fischer*, Συλλογή 1998, σ. I-3369, σκέψη 21, και διάταξη της 7ης Ιουλίου 2010, C-381/09, *Curia*, σκέψεις 18, 21 και 23).

- 33 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο υποβληθέν ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας έχει την έννοια ότι οι υπηρεσίες συμβουλών για επενδύσεις σε κινητές αξίες τις οποίες παρέχει τρίτος σε SPC, η οποία διαχειρίζεται αμοιβαία κεφάλαια, εμπίπτουν στην έννοια της «διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων» για τους σκοπούς της απαλλαγής την οποία προβλέπει η διάταξη αυτή, μολονότι ο τρίτος δεν ενήργησε κατ' ανάθεση σύμφωνα με το άρθρο 5ζ της οδηγίας 85/611, όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 2011/107.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 34 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

Το άρθρο 13, Β, στοιχείο δ', σημείο 6, της έκτης οδηγίας 77/388/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1977, περί εναρμονίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των σχετικών με τους φόρους κύκλου εργασιών – Κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας: ομοιόμορφη φορολογική βάση, έχει την έννοια ότι οι υπηρεσίες συμβουλών για επενδύσεις σε κινητές αξίες τις οποίες παρέχει τρίτος σε εταιρία επενδύσεως κεφαλαίων, η οποία διαχειρίζεται αμοιβαία κεφάλαια, εμπίπτουν στην έννοια της «διαχείρισεως αμοιβαίων κεφαλαίων» για τους σκοπούς της απαλλαγής την οποία προβλέπει η διάταξη αυτή, μολονότι ο τρίτος δεν ενήργησε κατ' ανάθεση σύμφωνα με το άρθρο 5ζ της οδηγίας 85/611/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1985, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ), όπως έχει τροποποιηθεί με την οδηγία 2001/107/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2002.

(υπογραφές)